

4

стор.

ЗАМАХ НА БОГА

5

стор.

ЯКЩО ТИ ЗА КУЛЬТУРУ –
ЗБИРАЙ МАКУЛАТУРУ

6

стор.

ЯК ОЧИСТИТИ ЗОНИ
ВІДПОЧИНКУ УКРАЇНИ?

Осягнути мудрість лісу

21 березня
відзначається Всесвітній
день лісу

Традицію святкування заснували 1971 року на загальних зборах Європейської конфедерації сільського господарства, коли обговорювали проблему вміня цінувати лісові ресурси.

– Дуже символічно, що свято припадає на день весняного рівнодення, який зазвичай вважається першим днем весни й уособлює в собі пробудження природи, нового життя, – наголосив директор ДП «Середино-Будське лісове господарство» Олександр Плужников. – Цей день дає нам можливість ще і ще раз осягнути мудрість лісу, значення його для всієї планети та кожного її жителя. 21 березня йдемо до людей, особливу увагу приділяємо

зустрічам з молодим поколінням, учнями – зі шкільної парти діти мають знати про користь зеленого друга, мають усвідомити потребу бережливого ставлення до лісу.

Як вести правильно, невиснажливе господарство в борах і дібровах, як хазяйнувати без шкоди для довкілля – трудівники лісгоспу демонструють повсякдень на власних прикладах.

» стор. 7

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Вивчити, щоб змінити

Новий Центр
моніторингу пожеж
як крок до безпечного
і незбиткового
природокористування

Регіональний Східноєвропейський Центр моніторингу пожеж (REEFMC) відкрито у Києві на базі Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового госпо-

дарства. Ця подія 4 березня стала результатом багаторічної співпраці кафедри лісівництва інституту з Глобальним Центром моніторингу пожеж (GFMC) та Командою фахівців з лісових пожеж Європейської Економічної Комісії ООН/ФАО. Центр створено для координації наукових досліджень у галузі природних пожеж, забезпечення інформаційного обміну, навчання та надання консультаційної підтримки з питань управління пожежами. На урочистостях був присутній директор Глобального Центру моніторингу пожеж професор Йоханн Г. Голдаммер, який разом із рек-

тором Національного університету біоресурсів і природокористування України академіком Дмитром Мельничуком, виконав почесну місію відкриття офісу.

Після цього розпочав роботу науково-практичний семінар «Природні пожежі в регіоні Східної Європи: наука, політика, управління». На відкритті семінару з промовою виступив Ярослав Макаруч, перший заступник Голови Держлісагентства. Про регіональні та національні перспективи, які відкриваються з уведенням у дію Регіонального Східноєвропейського Центру моніторингу пожеж, фахівцям розповів ініціатор створення цієї інституції Сергій Зібцев, доцент кафедри лісівництва НУБіП.

» стор. 2

ІНІЦІАТИВА

На 1 березня в акції «Зробимо Україну чистою! 2013» зареєстровано 100 координаторів міст. Загалом, до прибирання 20 квітня 2013 р. організатори планують залучити 200 міст та 100 000 учасників.

Нагадаємо, що ініціатива «Зробимо Україну чистою!» об'єднує людей, які хочуть звільнити парки та вулиці від сміття. Це частина всесвітнього руху «Let's do it world!», що виник 2008 р. в Естонії, і в якому зараз беруть участь більше семи мільйонів осіб у 96 країнах світу.

Кожен, хто хоч раз добровільно прибирав парк, вже ніколи не кине навіть недопалок повз урну. Більшість друзів такої людини теж перестануть смітити в її присутності. Так поступово – від людини до людини – країна стає чистішою.

Долучитися до прибирання та додати своє місто до мапи «Зробимо Україну чистою!» може кожен, зареєструвавшись. Обравши місце прибирання, можна 20 квітня отримати інвентар і зробити країну чистішою.

Щоб організувати прибирання в своєму селі або місті, потрібно зареєструватися у формі на головній сторінці сайту: <http://letsdoit.org.ua.N&S>

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТА

Шановні читачі!

Триває передплата на газету
«Природа і суспільство»
на 2013 рік!

Підтримайте своєю увагою всеукраїнське екологічне видання і дізнаєтесь, як світ ставиться до збереження довкілля. Від нас ви завжди матимете інформацію про здоровий спосіб життя, якість продуктів споживання, новинки енергозберіжливих технологій.

Передплатити видання можна в усіх відділеннях «Укрпошти». Будьмо разом у гармонії зі світом!

Передплатний індекс –
49734

ЗАПОВІДНЕ

Чому гине
Долина нарцисів?

Причиною загибелі Нарцисової долини в Закарпатті доцент кафедри лісового господарства УжНУ Едуард Турис називає недосконале наукове вивчення популяції нарциса. Науковець зазначає, що Долина нарцисів є не природним, а антропогенним утворенням. Цьому є кілька доказів. Нарцис «тягнеться» до високогірних місць. Низовина — це нетипова територія для поширення цієї популяції.

— Нарцис цвів на низовині лише у льодовиковий період, а далі знову відступив у гори, і там були основні його масиви. У низовині залишилися локально невеликі групи нарциса, — розповідає пан Едуард. — Рослина поширилася на рівнині лише після освоєння людьми цієї території. Справді, за часів Чехословаччини землі урочища «Кіреші», незважаючи на пильну охорону з боку держави, активно використовувалися жителями Хуста. Тодішні місцеві мешканці ставилися до природи з великим розумінням. Випасати худобу на заповідних землях їм дозволялося до свята Юрія, а господарювати знову можна було тільки з 14 жовтня. І тоді, — як зазначає Едуард Турис, — Долина нарцисів буяла цвітом. N&S

РИБІНСПЕКЦІЯ ІНФОРМУЄ

Операція «Нерест»

У річках, що впадають в Азовське море, з 1 квітня по 31 травня заборонено вилов риби. Про це повідомили в Головрибводі.

— У цей період із Азовського моря риба заходить на нерест у річки. До річки, з моря в Кальміус може зайти і азовська шема, що є червонокнижним видом. У разі її вилову рибалиці-любителя, крім штрафу, доведеться відшкодувати матеріальний збиток, який становить 330 грн за одну рибу, — розповів заступник начальника мариупольської рибінспекції Олександр Цивіль.

Як зазначили в рибінспекції, у період нересту в Азовському морі з берега дозволений любительський лов риби, але тільки із дотриманням усіх правил риболовлі. Протягом двомісячника на морі та річках будуть посилені спільні рейди співробітників рибінспекції, міліції та екологічної інспекції.

Нагадаємо, що за незаконний вилов рибалкам доведеться заплатити суттєві штрафи. Так, за одного судака — 510 грн, пелінгаса — 680 грн, бичка — 34 грн, тарані — 85 грн, щуки — 340 грн. N&S

стор. 1

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Вивчити, щоб змінити

На фото зліва направо: ректор НУБіП Д. Мельничук, доцент С. Зібцев, директор GFMC Й. Г. Голдаммер

На запитання кореспондента газети «Природа і суспільство» відповів директор Глобального Центру моніторингу пожеж професор Йоханн Г. Голдаммер.

— Яку користь організація Глобальний центр моніторингу пожеж отримує, відкривши Регіональний Східноєвропейський центр моніторингу пожеж на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України?

— Ви знаєте, проблема пожеж на глобальному рівні просто велетенська. Щороку вигоряє від 300 до 400 мільйонів гектарів різних насаджень.

Соціально-економічні умови, які визначають причини виникнення пожеж також дуже різні у різних країнах світу. І тому, щоб прийняти конкретні рішення для боротьби з пожежами в конкретному регіоні, ми організуємо регіональні центри моніторингу пожеж. Це допомагає нам краще ознайомитися

з екологічними та соціально-економічними умовами тих країн, того регіону, де стаються пожежі.

— Скільки коштувало Європейському Співтовариству створення Регіонального центру в Києві?

— Усі необхідні фінанси для організації Глобального центру моніторингу були зібрані нашим Інститутом Макса Планка. Загалом це інвестиція двадцятирічної роботи. Ми ніколи не обраховували, скільки це німецьких марок чи євро, але якщо взяти до уваги 20 років, то це багато мільйонів грошових одиниць. Більшість фінансування надходить від інституту Макса Планка. Але багато фінансів надають міжнародні організації. Для того, щоб організувати цей Регіональний центр, ми отримали фінансування від Ради Європи. Прошу не плутати Європейську комісію і Раду Європи, організацію, розташовану у Страсбурзі. Ми, взагалі, працюємо під егідою організації Об'єднаних Націй, яка називається «Міжнародна страте-

гія зменшення кількості катастроф». Слід зазначити, що ми працюємо під їхньою егідою, але не під їхнім фінансуванням.

— Яких людських ресурсів вимагає подальша діяльність Регіонального Східноєвропейського центру?

— Було б дуже добре, якби Уряд України через університет зміг би надати одну-дві посади (на додачу до доктора Сергія Зібцева) для здійснення повсякденної діяльності.

— У зону моніторингу Східноєвропейського центру входить Росія. Чому не в Росії створено такий центр?

— Це одна з тих речей, які ми зараз обговорюємо. Росія — це велетенська територія. Ми обдумуємо, чи не запропонувати російському уряду організувати щось подібне до Регіонального Східноєвропейського центру, але щоб такий центр покривав тільки Росію. Ми на сьогоднішній захід запрошували представників Російської Федерації, але з технічних причин представники Росії не змогли бути присутніми. Втім, ми вважаємо, що росіяни мають брати участь у цій роботі, адже це важливий сусід у регіоні. Насправді ми — Німеччина, Україна і Росія — вже співпрацюємо і продовжуємо розпочату роботу.

— Як часто Вам доводиться бувати в Україні у зв'язку зі своєю діяльністю?

— Останнім часом я раз на рік приїждив до України. Але з огляду на поживлення діяльності, можливо, робитиму це частіше.

Маю сказати, що доктор Зібцев, через свою діяльність часто буває на багатьох міжнародних заходах і ми з ним бачимося двічі-тричі на рік.

— Як вважаєте, чи не минув марно сьогоднішній день, проведений тут, в Університеті?

— Зовсім недарма! Вважаю події сьогоднішнього дня — це своєрідний запал на майбутнє.

Іван КУГНО

ЦІКАВО ♦ ВАЖЛИВО ♦ ПІЗНАВАЛЬНО

Найелектромобільніша
країна у світі

Естонія стала першою країною у світі, яка запустила в експлуатацію національну мережу зарядки електричних транспортних засобів, використовуючи технологію, надану групою АВВ, провідною компанією в питаннях технологій енергетики та автоматизації.

Мережа, яка складається з 165 швидких зарядних пристроїв постійного струму, з'єднаних з інтернетом, була офіційно відкрита 20 лютого. Зарядні станції встановлені в міських зонах з населенням понад 5000 жителів і на головних дорогах по всій країні, що є найщільнішою мережею в Європі. Зарядні станції розташовані на відстані не більше 60 км на всіх автомобільних трасах, що дозволяє електричним транспортним засобам пересуватись по всій країні, без ризику залишитись незарядженими.

На відміну від звичайних розеток у житлових будинках, яким необхідно вісім годин для зарядки електричного транспортного засобу, зарядна станція Тегга 51 DC від АВВ вимагає лише 15–30 хвилин для виконання цієї процедури.

— Процес перезарядки настільки простий, що все більше естонців віддають перевагу електромобілям, — розповідає Кейт Пентус-Росіманус, міністр навколишнього середовища Естонії. — Вся наша транспортна політика повинна базуватись на розумінні того, що екологічно чисті засоби пересування — найдешевший і простий варіант. N&S

Дерева стали пам'ятками
природи

Київська міська рада оголосила пам'ятками природи місцевого значення дев'ять дерев віком від 100 до 400 років. Про це рішення, прийняте на пленарному засіданні Київради 21 лютого, повідомив голова постійної комісії Київської міської ради з питань екологічної політики, голова Партії Зелених України Денис Москаль.

— Ми оголосити пам'ятками природи місцевого значення дев'ять дерев, зокрема, «Каштан Ковніра» віком понад 100 років, «Дуб Мозолєвського», якому більше 400 років, 250-річну «Сосну Нестерова», «Куренівські тополі», чотири «Дуби Слави», — нагадав Д. Москаль.

За словами депутата, Київрада також доручила Державному управлінню охорони навколишнього природного середовища в м. Києві забезпечити охорону вказаних об'єктів їхніми власниками та користувачами з оформленням охоронних зобов'язань щодо забезпечення режиму їх охорони і збереження.

— Таким чином ми забезпечимо захист цінних природних об'єктів, які мають особливе природоохоронне значення. Підкреслюю, що біля пам'яток природи забороняється будь-яка діяльність, яка загрожуватиме їх збереженню. За збереження цих дерев відповідатимуть установи та організації, на території яких вони розташовані, — наголосив Д. Москаль. N&S

Україна може втратити
лосів

Екологічна ситуація в Україні, зокрема стан тваринного світу, є найкритичнішим в Європі.

На цьому наголосив професор Інституту зоології ім. І. Шмальгаузена НАН України Сергій Межжерін на прес-конференції.

— Екологічна ситуація погіршується серйозно у Європі, але хочу підкреслити, що таких обвальних явищ, як в Україні, немає ніде. Можна сказати твердо, що Україна екологічно є найкритичнішою територією. Таких темпів падіння рибних запасів, диких птахів, мисливсько-промислових тварин немає ніде, — наголосив він.

У цьому зв'язку професор наголосив, що дозволяти полювання у заповідниках, як це пропонується законопроектом щодо «мисливського туризму», не можна.

— Лосів пропонували занести до Червоної книги України, але наші можновладці не дали це зробити, очевидно, за всіма показниками, лось буде занесений або просто зникне з території країни, — зауважив С. Межжерін. N&S

